

همبستگی بنیادی خود ارزشی مشروط و سازگاری دانشجویان

فیروزه سپهریان آذر^{۱*}، نادر محمدی^۲ و حسین بلوتک^۳

۱. استاد گروه روانشناسی تربیتی دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران. (نویسنده مسئول)
۲. کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.
۳. کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران.

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی وجود رابطه بنیادی؛ خود ارزشمندی مشروط (صلاحیت و شایستگی تحصیلی، شکست دیگران در رقابت، تأیید دیگران، حمایت و عشق خانوادگی، ظاهر، عشق به خدا، تقوا و پاکدامنی) با سازگاری (عاطفی، اجتماعی و آموزشی) انجام شده است. جامعه آماری پژوهش کلیه دانشجویان دوره کارشناسی دانشکده ادبیات دانشگاه ارومیه (۱۲۷۲ نفر) بوده‌اند. جهت دستیابی به اهداف پژوهش ۲۲۱ دانشجوی (۱۵۸ دختر و ۶۳ پسر) به شیوه نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای از جامعه آماری به عنوان نمونه مورد مطالعه، انتخاب شدند تا به آزمون‌های خود ارزشی مشروط کراکر و همکاران و نیز ابزار سنجش سازگاری دانشجویان سینه‌ها و سان، پاسخ دهند. داده‌های به‌دست آمده با استفاده از روش همبستگی بنیادی و آزمون t مستقل، مورد تحلیل قرار گرفت. نتایج به‌دست آمده از همبستگی بنیادی نشان داد؛ ابعاد خود ارزشمندی مشروط رابطه منفی معنی‌دار با سازگاری داشته است ($p < 0/01$). همچنین نتایج حاصل از آزمون t مستقل، حاکی از آن بود که بین دانشجویان دختر و پسر در سازگاری عاطفی، آموزشی و سازگاری کل، تفاوت معنی‌دار ($p > 0/05$) وجود داشته است. سازگاری اجتماعی دختران و پسران، تفاوت معنی‌داری نداشته است. می‌توان اذعان داشت؛ رابطه میزان خود ارزشمندی مشروط با سازگاری ناهمسو می‌باشد.

نشریه علمی

پژوهش‌های آموزش و یادگیری

دوره ۱۴، شماره ۱، پیاپی ۲۵
بهار و تابستان ۱۳۹۶
صص: ۹۷-۱۰۶

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۱۲/۲۵

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۵/۰۶/۰۷

مقاله پژوهشی

Journal of

Training & Learning Researches

Vol. 14, No. 1, Serial 25

Spring & Summer
2017

pp.: 97-106

کلیدواژه‌ها: خود ارزشمندی مشروط، سازگاری اجتماعی، سازگاری عاطفی، سازگاری آموزشی.

*Email: f.sepehrianazar@urmia.ac.ir

مقدمه

سازگاری از مسائل مهمی است که از ابتدای خلقت بشر مورد توجه بوده، اما از نظر علمی سابقه چندانی ندارد. اصطلاح سازگاری^۱ تلاش فرد برای کنار آمدن و بقا یافتن در محیط اجتماعی و فیزیکی [۱]، و تمایل ذاتی روان‌شناختی برای کنار آمدن با چالش‌های زندگی است [۲]. سازگاری انعکاسی از تعامل شخص بادیگران، رضایت از نقش‌های خود و نحوه عملکرد در نقش هاست که به احتمال زیاد تحت تاثیر شخصیت قبلی، فرهنگ و انتظار خانواده قرار می‌گیرد [۳]. سادوک و سادوک [۴] به راهبردهایی که فرد برای اداره موقعیت‌های استرس‌زای زندگی، تهدیدهای واقعی یا غیرواقعی بکار می‌برد، سازگاری می‌گویند. تعریف سازگاری در فرهنگ روانشناسی کرسینی^۲ عبارت است از ایجاد تغییر در نگرش‌ها و رفتار به‌گونه‌ای که بتوان به خوبی و به نحو مؤثری زندگی کرد. برقراری ارتباط سازنده با دیگران، مقابله با موقعیت‌های مشکل‌آفرین یا استرس‌زا، مدیریت مسئولیت‌ها و اهداف شخصی و ارضای نیازها بر اساس واقعیت‌های موجود در محیط، از مصداق‌های سازگاری هستند. بر اساس نظریه تحلیل ارتباط محاوره‌ای (برن)، فرد سعادت‌مند و سازگار کسی است که در او سه ساخت شخصیت، یعنی حالت‌های «من کودکی»، «من بالغ» و «من والدینی» همگی با یکدیگر هماهنگ و دم‌ساز باشند [۵]. دردیدگاه پرز ارگانیزم در خلال بودنش، بارها با محیط تصادم حاصل می‌کند و تغییر می‌یابد. در این فرآیند فرد درباره تفاوت‌ها، ارتباط‌ها، تناسب‌ها و وجوه تمایزش چیزهایی فرا می‌گیرد. این فرآیند تعامل و یادگیری سازگاری نامیده می‌شود [۶]. ویلیام گلاسر شخصیت سازگار را برابر با هویت موفق می‌داند [۷]. از نظر راجرز پرورش شخصیت قابل انعطاف و توانایی که بتواند، خود را با مقتضیات محیط و موقعیت‌های جدی سازگار کند در گرو توجه مثبت بی‌قید و شرطی است که شخص تجربه می‌کند، شخصیت نسبتاً ایستا و تدافعی نیز احتمالاً وقتی شکل می‌گیرد که فرد به میزان زیادی از توجه مثبت مشروط (به جای غیر مشروط) برخوردار باشد [۶].

در مفهوم سازگاری دو عامل اساسی فرد و محیط نقش اساسی ایفا می‌کند. براسکی^۳ [۸] سازگاری را در قالب پنج معنای؛ سازگاری به‌عنوان بهنجاری، هماهنگی درونی، توانمندی اجتماعی، توانایی تغییر دادن خواسته‌ها و به‌عنوان خودشکوفایی تعریف کرده است. میزان سازگاری فرد به دو

عامل بستگی دارد:

الف) ویژگی‌های شخصی مانند نگرش‌ها، مهارت‌ها و شرایط جسمانی و

ب) ماهیت موقعیت‌هایی که فرد با آن‌ها مواجه می‌شود. از آنجایی که انسان و محیط وی دائماً در حال تغییرند، بنابراین سازگاری نیز مرتباً دستخوش تغییر می‌شود [۹]. راسل و پتری^۴ [۱۰] در مدل سازگاری خود پیش‌بینی کننده‌های سازگاری را به سه گروه:

الف) متغیرهای تحصیلی

ب) متغیرهای اجتماعی و محیطی و

ج) متغیرهای شخصیتی طبقه‌بندی می‌کنند. از میان متغیرهای فوق به نظر می‌رسد تفاوت‌ها در ابعاد فردی و شخصیتی نقش مهمی در سازگاری موفقیت‌آمیز دانشجویان ایفا می‌کنند. طبقه‌بندی دیگر به سازگاری عاطفی، اجتماعی و آموزشی توجه می‌کند. منظور از سازگاری عاطفی آمادگی و تعادل روانی فرد برای اتخاذ عکس‌العمل مناسب بین دنیای درون و محرکات وارده از دنیای بیرون است. یعنی فرد بتواند پدیده‌های عالم خارج را از یک طرف در قالب‌های ذهنی خود وارد کند و از طرف دیگر این قالب‌ها را با اوضاع واحوال جدیدی که این واقعیت را به او عرضه داشته‌اند، تطابق دهد. جامعه‌شناسان و متخصصان سلامت روان معتقدند یکی از مولفه‌های اصلی بهزیستی روان‌شناختی و سلامت روانی، عملکرد پسندیده فرد در جامعه و به عبارت جامع‌تر سازگاری اجتماعی است [۱۱]. سازگار شدن با خود و محیط برای هر موجودی یک ضرورت به حساب می‌آید. و افراد سازگار دارای ویژگی‌هایی مانند ایجاد ارتباط با هم‌کلاسی‌ها و دوستان، برقراری ارتباط مناسب با معلمان، مشارکت در کارهای جمعی و فعالیت‌های گروهی، برخورداری از مهارت‌های اجتماعی هستند. مشاهده می‌شود که عوامل خانوادگی و حمایت‌های اجتماعی موجب افزایش سازگاری می‌شود [۱۲]. منظور از سازگاری آموزشی، سازگاری با محیط مدرسه، معلمان، هم‌کلاسی‌ها، مواد آموزشی و محتوای دروس و همچنین علاقه‌مندی به تحصیل و توجه به درس است [۱۳]. از منابعی که به وقوع فرایند سازگاری کمک می‌کند حمایت اجتماعی است؛ که افراد آماده دریافت آن هستند تا روابطشان را بهبود بخشند [۱۴]. پاشا و موناف^۵ [۱۵] با مطالعه بر روی ۸۳ دانشجوی سال اول رابطه مثبتی بین خودارزشمندی و سازگاری یافتند. مطالعات در خصوص میزان سازگاری در

¹ adjustment

² Kersini

³ Braski

⁴ Rassel & Petree

⁵ Pasha , Munaf

اجتناب از نقص در حیطه‌هایی تلاش می‌کنند و خودارزشی آن‌ها مبتنی بر آن‌هاست [۲۵]. کرنیس [۲۴] پیشنهاد می‌کند که عزت‌نفس غیرمشروط کمال مطلوب است. از دیدگاه راجرز، اولین شرط رشد و پرورش خود توجه مثبت نامشروط در دوره شیر خواری و کودکی است؛ یعنی شخصیت سالم زمانی شکل می‌گیرد که مادر بدون توجه به چگونگی رفتار کودک به او عشق و محبت نشان دهد. کودکانی که با احساس توجه مثبت نامشروط پرورش می‌یابند در هر شرایطی خود را ارزشمند می‌دانند [۶]. مزو انسان‌ها را به دو گروه انسان‌های مطمئن یا سالم و انسان‌های نامطمئن یا ناسالم طبقه بندی می‌کند. گروه اول دارای حس برتری و خودارزشی مثبت نسبت به خود می‌باشند و انسان‌های نامطمئن فاقد احساس خودارزشی مثبت بوده و نسبت به قابلیت‌ها و کمال خویش احساس بی‌اعتنایی دارند. کراکر و ولف [۲۱] خودارزشی مشروط را مبتنی بر هفت حوزه می‌دانند که بر منابع درونی و بیرونی متمرکز است و شامل صلاحیت و شایستگی تحصیلی^۴، شکست دیگران در رقابت^۵، تأیید دیگران^۶، حمایت و عشق خانوادگی^۷، ظاهر^۸، عشق به خدا^۹، تقوا و پاک‌دامنی^{۱۰} است. عزت‌نفس مردان با تمایل به برتری و عزت‌نفس زنان بر مقایسه‌های اجتماعی مبتنی است [۲۶]. کراکر و همکارانش [۲۵] معتقدند که افراد رفتارهایی را نشان می‌دهند که خودارزشی آن‌ها را در حوزه‌های مشروط خاص ارتقاء دهد، یافته‌های تحقیق آن‌ها از این فرض حمایت کرد که؛ خودارزشی مشروط دارای عملکرد خودتنظیمی مؤثر بر حوزه‌هایی است که مردم انرژی خود را هدایت می‌کنند و با آن‌ها تعامل می‌نمایند. کراکر و لاهتانن [۲۷] رابطه میزان خودارزشمندی و مشروط شدن آن را با مشکلات آموزشی، اجتماعی و مالی تجربه شده در سال‌های اول دانشگاه با ۶۴۲ دانشجو در یک مطالعه طولی بررسی کردند و نشان دادند که خودارزشی پایین پیش‌بینی کننده مشکلات اجتماعی و شخصیتی مثل روان‌نژندی، و عدم مطلوبیت اجتماعی است. با توجه به اینکه مشاهده می‌شود، در میان دانشجویان افرادی هستند که سازگاری کمتری با دیگران دارند و آن

دختران و پسران نتایج متفاوتی را ارائه می‌دهند. القایسی^۱ [۱۶] نشان می‌دهد که پسران بیشتر از دختران به سازگاری تمایل دارند. در مطالعه ساقی و رجایی [۱۷] سازگاری در دختران نوجوان متوسط و در پسران نوجوان ضعیف است. احمدی و همکاران [۱۳] میانگین سازگاری دانش‌آموزان دختر و پسر را یکسان گزارش کردند. مظاهری، باغبان و فاتحی زاده [۱۸] با مطالعه بر روی ۳۰ دانشجوی ساکن در خوابگاه دانشجویی نشان دادند که دانشجویانی که در نتیجه مداخلات آموزشی عزت‌نفس بالایی یافتند، میزان سازگاری آن‌ها نیز افزایش یافت. مطالعه ظفری، مرونی و فتحی [۱۹] با مطالعه بر روی ۳۰۰ دانش‌آموز نشان داد که هدف تبحری کلاس به صورت مستقیم و غیر مستقیم با سازگاری اجتماعی رابطه دارد. هانم [به نقل از ۲۰] معتقد است که وابستگی فرزندان به والدین موجب سازگاری فردی آن‌ها می‌شود. متغیر دیگری که در این تحقیق بررسی شد متغیر خودارزشی مشروط^۲ است که حوزه‌ای از عزت‌نفس فرد می‌باشد. در سال ۲۰۰۱ کراکر^۳ با تاکید و جستجوی پایه‌های عزت‌نفس به یک مفهوم تازه در روانشناسی رسید و آن احساس خودارزشمندی مشروط در فرد بود. خودارزشمندی مشروط به این علت مشروط نام گذاری شده است که برخی دوست داشتن‌ها و نداشتن‌ها، قضاوت در مورد میزان ارزش خود و ترجیح‌های خود را مشروط به اما و اگرها و شرایط مختلف بدانند [۲۱]. خودارزشی مشروط بیان‌کننده حوزه‌ای است که عزت‌نفس به خاطر گذشته، ناتوانایی‌ها و نواقص تهدید می‌شود. در نتیجه ممکن است افراد تمایلات و واکنش‌های منفی در حوزه‌هایی از وقایع آینده نشان دهند [۲۱]. وقتی تهدیدات حوزه‌های وابسته‌ی فرد توسط پاسخ‌های دفاعی نمی‌تواند برطرف شود وقایع منفی این حوزه‌ها در حیطه عزت‌نفس بروز پیدا می‌کنند، بنابراین تفاوت‌های فردی و ثبات عزت‌نفس در طی زمان ممکن است ناشی از تعامل خودارزشی مشروط، با وقایع باشد [۲۲]، [۲۳]. محققان معتقدند که افراد در آنچه عزت‌نفس بر آن مبتنی است تفاوت ندارند اما درباره اینکه عزت‌نفس مشروط است یا نه با همدیگر متفاوت هستند [۲۴]. افراد برای دسترسی به موفقیت و

¹ Al-Qaisy

² Contingencies of Self-Worth (CSW)

³ Crocker

⁴ competencies

⁵ competition

⁶ Approval From Generalized Others

⁷ family support

⁸ appearance

⁹ god's love

¹⁰ virtue

ارتباط داشته و تشکیل یک مجموعه به نام سازگاری را می‌دهند، در این حالت استفاده از روش رگرسیون امکان پذیر نمی‌باشد. همچنین به جهت نبود سابقه پژوهش در زمینه بررسی رابطه خودارزشمندی مشروط با سازگاری، تحلیل همبستگی کانونی امکان کشف روابط جالب و پیچیده را بین متغیرهای ملاک و پیش بین فراهم می‌آورد [۲۸]. بنابراین از روش تحلیل همبستگی کانونی برای بررسی رابطه مجموعه یا ابعاد خودارزشمندی مشروط با مجموعه سازگاری استفاده شد. برای تجزیه تحلیل داده‌ها در این پژوهش، از افزونه کانکور^۱ نرم افزار اس پی اس اس، نسخه ۲۰ استفاده شده است.

جامعه آماری، دانشجویان مقطع کارشناسی دانشکده ادبیات دانشگاه ارومیه (۱۲۷۲ نفر، ۷۱/۴۸ درصد دختر و ۲۸/۵۲ درصد پسر) در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ می‌باشد. از جامعه یاد شده، بر اساس فرمول کوکران، ۲۲۱ دانشجو (۱۵۸ دختر و ۶۳ پسر) با روش نمونه‌گیری تصادفی نسبتی به عنوان نمونه مورد مطالعه انتخاب شدند. با در نظر گرفتن تعداد نمونه برحسب جنسیت، دانشجویان به صورت تصادفی در محیط دانشگاه انتخاب شدند و به پرسش‌نامه پاسخ دادند.

ابزارهای پژوهش

الف- مقیاس سازگاری دانشجویان^۳: این مقیاس توسط سینها و سان جهت ارزیابی سازگاری دانشجویان در حوزه اصلی منزل، سلامت، عاطفی، اجتماعی و آموزشی تهیه گردید. این آزمون دارای ۱۰۲ سوال است که آزمودنی در دو طیف بلی و خیر به آن پاسخ می‌دهد. در مطالعه حاضر زیر مقیاس‌های عاطفی، اجتماعی و آموزشی مورد استفاده قرار گرفت. سینها و سان [۲۹] ضریب پایایی آزمون را از طریق بازآزمایی ۰/۸۳ تا ۰/۹۷ و از طریق روش کودریچاردسون ۰/۸۲ تا ۰/۹۲ گزارش کردند. راماپرابو [۳۰] ضریب پایایی آزمون را برای سازگاری کل ۰/۹۴ گزارش کرده است. در مطالعه حاضر آلفای کرانباخ برای زیرمقیاس‌های تحصیلی، اجتماعی و عاطفی به ترتیب ۰/۸۰، ۰/۶۹ و ۰/۵۸ به دست آمد. ب- مقیاس خود ارزشی مشروط^۴: این پرسشنامه را کراکر و همکاران وی در سال ۲۰۰۳ طراحی کرده‌اند. مقیاس خودارزشمندی مشروط یک مقیاس خود گزارشی با ۳۵ سؤال است و هفت حوزه را در لیکرت ۷ درجه ای از ۱ کاملاً مخالفم تا ۷: کاملاً موافقم اندازه گیری می‌کند. سازندگان پرسشنامه ضریب پایایی آن را ۰/۷۳ گزارش شده است [۲۵]. سارجنت و

انرژی را که باید صرف رشد و خلاقیت خود کنند، صرف نارضایتی و ناسازگاری می‌کنند و مشکلاتی را در ارتباط با همکلاسی‌ها و محیط آموزشی بوجود می‌آورد. و در برخی نیز حرمت ذات و در واقع آن ارزش و بهایی را که به خود می‌پردازند، مشروط است. که این خود می‌تواند موجب ناسازگاری گردد. لازم به ذکر است که با اینکه مفهوم خودارزشمندی مشروط از سال ۲۰۰۱ در سطح جهانی مطرح و به تاثیر آن در مسائل و مشکلات افراد اشاره شده، اما هنوز در پژوهش‌های داخل کشور جایگاه خود را در نیافته است. و نیز تا کنون ارتباط مولفه‌های خود ارزشمندی مشروط با انواع سازگاری دانشجویان در داخل کشور مورد بررسی قرار نگرفته است. با توجه به مطالب ذکر شده، هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه بین سازگاری (عاطفی، اجتماعی و آموزشی) و خودارزشمندی مشروط (صلاحیت و شایستگی تحصیلی، شکست دیگران در رقابت، تأیید دیگران، حمایت و عشق خانوادگی، ظاهر، عشق به خدا، تقوا و پاک‌دامنی) می‌باشد.

سوال‌های پژوهش

- ۱- بین مولفه‌های خود ارزشمندی مشروط و سازگاری عاطفی رابطه وجود دارد؟
- ۲- بین مولفه‌های خود ارزشمندی مشروط و سازگاری اجتماعی رابطه وجود دارد؟
- ۳- بین مولفه‌های خود ارزشمندی مشروط و سازگاری آموزشی رابطه وجود دارد؟
- ۴- آیا مولفه‌های خود ارزشمندی مشروط، قادر به پیش بینی سازگاری هستند و اینکه چند بعد به منظور روشن ساختن رابطه احتمالی بین دو مجموعه از متغیرهای مورد پژوهش لازم است؟
- ۵- آیا زنان و مردان در متغیرهای خودارزشمندی مشروط و سازگاری با هم تفاوت دارند؟

روش پژوهش

روش اجرای پژوهش توصیفی (غیر آزمایشی) و طرح پژوهشی همبستگی از نوع بنیادی یا کانونی^{۱۵} است؛ زیرا در این پژوهش، هدف، پی بردن به تغییرات چندین متغیر ملاک "سازگاری" بر اساس متغیرهای پیش‌بین "خودارزشمندی" می‌باشد. از آنجایی که متغیر ملاک از یک مجموعه سه متغیری تشکیل شده است، که از لحاظ نظری با یکدیگر

¹ CANCORR

² SPSS₂₀

³. Adjustment inventory for college students of Sinha & Singh (AICS)

⁴. Contingencies of Self-Worth Scale (CSWI)

همکاران [به نقل از ۳۱] آلفای کرونباخ ۷ خرده مقیاس را ۰/۷۸ تا ۰/۹۴ گزارش کردند. ضریب پایایی پرسشنامه در مطالعه زکی [۳۲] ۰/۷۹۹ و به تفکیک پسر و دختر به ترتیب ۰/۷۰۶ و ۰/۸۳۵ و در مطالعه حیدری [۳۳] ۰/۸۰ گزارش شده است. در مطالعه حاضر ضریب پایایی برای کل آزمون ۰/۸۴ و ضریب پایایی زیر مقیاس های پرسشنامه از ۰/۳۱۸ (رقابت) تا ۰/۸۰۲ (تایید دیگران) به دست آمد.

یافته‌ها

قبل از بررسی رابطه متغیرهای تحقیق در جدول ۱ شاخص‌های توصیفی متغیرها، اعم از میانگین، انحراف استاندارد و چولگی و کشیدگی جهت بررسی پراکندگی و نرمال بودن توزیع متغیرها گزارش شده است.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی متغیرهای مورد مطالعه

متغیرها	میانگین		انحراف معیار		چولگی		کشیدگی	
	پسر	دختر	پسر	دختر	پسر	دختر	پسر	دختر
تایید دیگران	۱۹/۲۷	۱۸/۷۰	۴/۷۳	۵/۳۸	-۰/۳۷	۰/۲۱	۰/۲۴	۱/۰۱
ظاهر	۱۹/۳۸	۲۰/۰۴	۴/۰۷	۴/۴۲	-۰/۴۷	-۰/۵۵	-۰/۷۱	۲/۹۳
رقابت	۲۳/۱۰	۲۵/۵۴	۸/۲۴	۶/۳۲	-۰/۱۰	-۰/۶۰	-۰/۶۴	۰/۲۲
شایستگی تحصیلی	۲۲/۶۳	۲۳/۳۵	۴/۰۹	۵/۶۲	۰/۱۳	-۰/۰۷	۰/۸۸	-۰/۱۳
حمایت خانوادگی	۲۲/۴۸	۲۵/۸۲	۵/۲۳	۵/۶۸	-۰/۷۳	-۰/۳۱	-۰/۳۸	-۰/۶۲
تقوا و پرهیزکاری	۲۶/۳۲	۲۵/۶۰	۴/۳۸	۵/۰۴	-۰/۳۳	۰/۰۷	-۰/۱۱	-۰/۸۳
عشق به خدا	۲۷/۵۷	۲۹/۰۶	۶/۸۱	۵/۴۳	-۰/۸۶	-۰/۷۸	-۰/۱۳	-۰/۰۵
خود ارزشی مشروط کل	۱۶۰/۷۴	۱۶۸/۱۱	۱۸/۸۴	۲۳/۳۲	۰/۱۵	۰/۰۰	-۰/۶۸	-۰/۸۴
سازگاری عاطفی	۴/۷۳	۵/۷۷	۲/۶۱	۳/۳۳	۰/۰۴	۰/۳۸	-۱/۰۵	-۰/۹۸
سازگاری اجتماعی	۶/۸۶	۷/۶۰	۳/۳۶	۳/۲۶	۰/۳۵	۰/۶۸	-۰/۸۶	۰/۴۶
سازگاری آموزشی	۶/۸۷	۸/۱۹	۳/۱۱	۳/۵۰	-۰/۶۲	-۰/۵۲	-۰/۷۳	-۰/۲۴
سازگاری کل	۱۸/۴۶	۲۱/۵۵	۷/۵۶	۸/۶۱	-۰/۱۳	-۰/۲۰	-۰/۶۴	۰/۷۱

با توجه به جدول ۱ شاخص‌های چولگی و کشیدگی نشان دهنده نرمال بودن توزیع داده‌ها می‌باشند. برای بررسی رابطه مجموعه خودارزشمندی مشروط (صلاحیت و شایستگی تحصیلی، شکست دیگران در رقابت، تأیید دیگران، حمایت و عشق خانوادگی، ظاهر، عشق به خدا، تقوا و پاک‌دامنی) با مجموعه سازگاری (عاطفی، اجتماعی و آموزشی) از تحلیل همبستگی کانونی استفاده شد. جدول ۲ ماتریس همبستگی متغیرهای مورد مطالعه را نشان می‌دهد. در مجموعه اول (خودارزشمندی مشروط) بالاترین ارتباط مربوط به رقابت و شایستگی ($r=0/68$) و شایستگی و حمایت خانواده ($r=0/56$) می‌باشد. عشق به خدا و تایید دیگران ($r=-0/04$) کمترین ارتباط را در این مجموعه دارند. در مجموعه دوم بیشترین ارتباط مربوط به سازگاری عاطفی با سازگاری اجتماعی ($r=-0/03$) است.

با توجه به جدول ۲ سازگاری عاطفی با مولفه‌های خود ارزشمندی مشروط ارتباط معنی‌دار دارد. سازگاری اجتماعی با تایید دیگران، ظاهر، حمایت خانواده و تقوی رابطه معنی‌دار دارد. سازگاری آموزشی به غیر از تایید دیگران با مولفه‌های خودارزشمندی مشروط رابطه معنی‌دار دارد. در جدول ۳ نتایج تحلیل کانونی گزارش شده و نشان می‌دهد که رابطه متغیر کانونی خودارزشمندی مشروط با

سازگاری معنی‌دار است. با توجه به جدول ۳ رابطه بنیادی خودارزشمندی مشروط با متغیرهای کانونی سازگاری ۰/۵۴ می‌باشد. شاخص لامدای ویکلز برای این ارتباط ۰/۵۵ بدست آمد که آماره‌های دو بارتلت مربوط به آن نیز ۱۲۷/۰۴ می‌باشد که در سطح ۰/۰۰۱ معنی‌دار است. بنابراین خودارزشمندی مشروط و سازگاری ارتباط معنی‌داری با یکدیگر دارند. یافته‌های جدول ۳ نشان دهنده این است که مجموعه دیگری به غیر از مجموعه اول وجود دارد. آماره‌های دو بارتلت برای مجموعه دوم متغیرهای مستقل و وابسته (یا پیش‌بین و ملاک) ۵۲/۳۲ در سطح ۰/۰۰۱ معنی‌دار می‌باشد. اما این آماره برای مجموعه سوم معنی‌دار نمی‌باشد. بنابراین، با توجه به این یافته می‌توان نتیجه گرفت که دو مجموعه معنی‌دار از روابط متغیرهای مستقل و وابسته (یا پیش‌بین و ملاک) در داده‌ها وجود دارد. رابطه مجموعه اول ۰/۵۵ و مجموعه دوم ۰/۴۴ می‌باشد. رابطه مجموعه سوم نیز ۰/۱۶ می‌باشد که البته این رابطه از لحاظ آماری معنی‌دار نیست. این نکته قابل ذکر است که مجموعه‌ها در تحلیل همبستگی بنیادی، همانند متغیرهای مکنون در مدل‌یابی معادلات ساختاری یا تحلیل عاملی هستند که به آنها متغیر کانونی می‌گویند [۳۴]. برای بررسی دقیقتر نحوه ارتباط این دو مجموعه در جدول ۴ نتایج تحلیل همبستگی بنیادی گزارش شده است.

با توجه به اینکه مجموعه سوم معنی دار نمی باشد، از گزارش نتایج مربوط به آن خودداری شده است.

جدول ۲. جدول ماتریس همبستگی متغیرهای مورد مطالعه

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
تأیید دیگران	۱										
ظاهر	۰/۴۷۳**	۱									
رقابت	۰/۱۰۴	۰/۱۶۰*	۱								
شایستگی تحصیلی	۰/۱۲۰	۰/۰۰۰	۰/۶۸۲**	۱							
حمایت خانوادگی	۰/۳۳۷**	۰/۲۹۳**	۰/۵۰۳**	۰/۵۶۰**	۱						
تقوا و پرهیزکاری	۰/۰۸۸	-۰/۱۶۴*	-۰/۳۸۶**	-۰/۳۰۹**	-۰/۴۲۲**	۱					
عشق به خدا	-۰/۰۴۰	-۰/۱۲۰	-۰/۳۵۱**	-۰/۴۲۴**	-۰/۵۹۴**	-۰/۵۶۳**	۱				
خودارزشی مشروط کل	۰/۳۶۸**	۰/۲۰۷**	۰/۸۰۷**	۰/۷۸۳**	۰/۶۴۵**	۰/۶۰۵**	۰/۷۰۶**	۱			
سازگاری عاطفی	۰/۳۳۳**	۰/۱۶۳*	-۰/۳۲۳**	-۰/۱۷۰*	-۰/۳۱۴**	-۰/۳۵۳**	-۰/۱۸۶**	۰/۲۰۳**	۱		
سازگاری اجتماعی	۰/۳۳۱**	۰/۴۴۵**	-۰/۱۱۴*	-۰/۰۷۱	-۰/۲۳۷**	-۰/۳۶۰**	-۰/۱۰۸	-۰/۰۹۲	۰/۶۴۱**	۱	
سازگاری آموزشی	۰/۱۲۵	۰/۱۳۵*	-۰/۳۵۸**	-۰/۱۶۸*	-۰/۴۳۹**	-۰/۳۸۶**	-۰/۱۷۱**	-۰/۳۰۱**	۰/۵۵۴**	۰/۵۵۲**	۱
سازگاری کل	-۰/۳۰۳**	۰/۱۰۲	-۰/۳۳۴**	-۰/۱۶۱*	-۰/۳۰۹**	-۰/۴۳۱**	-۰/۱۳۳**	-۰/۲۳۶**	۰/۱۸۵**	۰/۱۸۶**	۰/۱۸۳**

* معناداری در $(p < 0/05)$ و ** معناداری در $(p < 0/01)$

جدول ۳. نتایج تحلیل همبستگی کانونی رابطه مجموعه مولفه های خودارزشمندی مشروط با مجموعه سازگاری

مجموعه	همبستگی کانونی	لامبدای ویکلز	خی دو بارتلت	درجه آزادی	سطح معنی داری
۱	۰/۵۴	۰/۵۵۲	۱۲۷/۰۴	۲۱	۰/۰۰۱
۲	۰/۴۴	۰/۷۸۳	۵۲/۳۲	۱۲	۰/۰۰۱
۳	۰/۱۶	۰/۹۷۳	۵/۷۴	۵	۰/۳۳۲

نمره اولین متغیر کانونی سازگاری در شرایطی که سایر متغیرها ثابت نگه داشته شوند، می شود. ضرایب ساختاری، نشانگر همبستگی هر متغیر با متغیر کانونی مجموعه خودش می باشد. همپوشی نیز نشانگر میزان واریانسی است که

در جدول ۴ ضرایب کانونی استاندارد را می توان همانند ضرایب رگرسیون استاندارد شده در نظر گرفت. بنابراین با توجه به جدول ۴ افزایش یک واحد انحراف استاندارد در متغیر تأیید دیگران موجب تغییر ۰/۲۵- انحراف استاندارد در

مجموعه مقابل، متغیر کانونی مقابل را تبیین می کند و همانند ضریب تعیین در رگرسیون می باشد [۲۸]. همچنین در جدول شماره ۴ اشتراک، میزان واریانسی که تمامی متغیرها، متغیر کانونی خودشان را تبیین می کنند که به آن واریانس استخراج شده نیز می گویند. و همانند واریانس استخراج شده در تحلیل عاملی اکتشافی می باشد. همپوشی نیز نشانگر میزان واریانسی است که مجموعه مقابل، متغیر کانونی مقابل را تبیین می کند [۲۸]. بر اساس جدول ۴ میزان واریانس استخراج شده متغیر کانونی خودارزشمندی مشروط ۲۵ درصد می باشد. سازگاری نیز یک درصد از واریانس خودارزشمندی مشروط را تبیین می کند. میزان واریانس استخراج شده متغیر کانونی سازگاری ۰/۷۲ می باشد و خودارزشمندی مشروط ۲۲ درصد از تغییرات سازگاری را تبیین می کند.

برای شناسایی متغیرهای معنی دار در مجموعه های کانونی، تاباچنیک و فیدل [۲۸] پیشنهاد می کنند که ضرایب ساختاری ۰/۳۰ و بیشتر هر متغیر نشانگر معنی دار بودن آن در مجموعه خودش است. بنابراین متغیرهای معنی دار در مجموعه خودارزشمندی مشروط، تایید دیگران (۰/۵۹-)، رقابت (۰/۴۲)، حمایت خانوادگی (۰/۵۷)، تقوی (۰/۷۹) و عشق به خدا (۰/۳۴) می باشند. در مجموعه سازگاری نیز، متغیرهای معنی دار شامل سازگاری عاطفی (۰/۸۷-)، سازگاری اجتماعی (۰/۸۸-) و سازگاری آموزشی (۰/۷۹-) می باشند. با توجه به این یافته نتیجه می گیریم که هر چه میزان خود ارزشمندی مشروط بالا باشد و دانشجویان سازگاری کمتری خواهند داشت و برعکس.

جدول ۴. نتایج تحلیل همبستگی بنیادی رابطه خودارزشمندی مشروط با سازگاری

متغیر	ضرایب استاندارد شده کانونی مجموعه اول	ضرایب ساختاری (بارکانونی) مجموعه اول	ضرایب استاندارد شده کانونی مجموعه دوم	ضرایب ساختاری (بارکانونی) مجموعه دوم
مجموعه خودارزشمندی مشروط				
تایید دیگران	۰/۵۸-	۰/۵۹-	۰/۱۳-	۰/۴۷-
ظاهر	۰/۱۴	۰/۲۴-	۰/۹۹-	۰/۹۲-
رقابت	۰/۱۲	۰/۴۲	۰/۰۵	۰/۳۶-
شایستگی تحصیلی	۰/۰۷	۰/۲۹	۰/۰۳-	۰/۲۳-
حمایت خانوادگی	۰/۱۵	۰/۵۷	۰/۲۸-	۰/۰۳-
تقوا و پرهیزکاری	۰/۷۹	۰/۷۹	۰/۲۱-	۰/۱۵-
عشق به خدا	۰/۲۷-	۰/۳۴	۰/۰۰	۰/۱۶-
اشتراک (واریانس استخراج شده)	۰/۲۵			۰/۱۹
همپوشی	۰/۰۸			۰/۰۴
مجموعه سازگاری				
سازگاری عاطفی	۰/۴۱-	۰/۸۷-	۰/۱۸-	۰/۱۰-
سازگاری اجتماعی	۰/۴۲-	۰/۸۸-	۰/۸۸-	۰/۳۵-
سازگاری آموزشی	۰/۳۳-	۰/۷۹-	۰/۱۶	۰/۵۸
اشتراک (واریانس استخراج شده)	۰/۷۲		۰/۱۶	
همپوشی	۰/۲۲		۰/۰۳	

جهت آزمون فرضیه پژوهش از آزمون تی برای گروه های مستقل استفاده شد، نتایج در جدول ۵ گزارش شده است. مقدار t مشاهده شده در جدول ۵ بیانگر وجود تفاوت معنی دار در بین دختر و پسر در سازگاری کل و سطوح (سازگاری عاطفی و سازگاری آموزشی) (p ≤ ۰/۰۵) می باشد. چنانچه مشاهده می گردد در سطح سازگاری اجتماعی این تفاوت بین

گروه های دختر و پسر معنی دار نیست. مقدار t مشاهده شده در جدول ۵ بیانگر وجود تفاوت معنی دار در بین دختر و پسر در سازگاری کل و سطوح (سازگاری عاطفی و سازگاری آموزشی) (p ≤ ۰/۰۵) می باشد. چنانچه مشاهده می گردد در سطح سازگاری اجتماعی این تفاوت بین گروه های دختر و پسر معنی دار نیست.

جدول ۵. جدول t مستقل برای متغیر سازگاری با توجه به جنسیت

متغیر	f	p	t	df	p
سازگاری عاطفی	۰/۸۵	۰/۳۵۹	۲/۴۵	۲۱۹	۰/۰۱
سازگاری اجتماعی	۰/۸۵	۰/۳۵۹	۱/۲۵	۲۱۹	۰/۱۳
سازگاری آموزشی	۰/۱۶	۰/۶۹۲	۲/۶۰	۲۱۹	۰/۰۱

۰/۰۱	۲۱۹	۲/۶۴	۰/۴۶	۳/۹۴	سازگاری کل
------	-----	------	------	------	------------

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه مولفه‌های خودارزشمندی مشروط با سازگاری دانشجویان بود. نتایج حاصل از ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که خودارزشمندی مشروط با سازگاری رابطه منفی معنادار دارد. این یافته با مطالعات پاشا و موناغ [۱۵] و مظاهری و همکاران [۱۸]. همسو می‌باشد. در پاسخ به سوال اول پژوهش مبنی بر اینکه بین مولفه‌های خودارزشمندی مشروط و سازگاری عاطفی رابطه وجود دارد؟ یافته‌ها نشان دادند که در تمامی سطوح متغیرهای خودارزشمندی مشروط (به جز سطح ظاهر) با سازگاری کل و سازگاری عاطفی همبستگی منفی معنی‌دار دارد. در تبیین این یافته می‌توان گفت که اگر خودارزشمندی مشروط شود، زمانی که فرد نتواند آنچه را که ارزشمندی خود را مشروط به آن کرده به دست آورد، حس خوبی نسبت به خود نخواهد داشت. وقتی فردی نسبت به خود حس خوبی ندارد، ممکن است مدام خود را سرزنش کند، یا گرفتار افسردگی و اضطراب شود، در نتیجه سازگاری عاطفی او تضعیف گردد و اینکه سطح ظاهر با سازگاری مرتبط نبوده است، می‌توان گفت که چون نمونه مورد مطالعه دانشجویان بودند و ظاهر در بین دانشجویان دغدغه اصلی نمی‌باشد.

سوال دوم پژوهش به دنبال بررسی رابطه بین خودارزشمندی مشروط و سازگاری اجتماعی بود. نتایج حاکی از آن است که رابطه سازگاری اجتماعی با رقابت، شایستگی، و عشق به خدا معنی‌دار نیست. ولی با سایر مولفه‌های خودارزشمندی این رابطه به طور منفی معنی‌دار است. در تبیین این یافته می‌توان گفت وقتی فردی ارزشمندی خود را منوط به حیطة‌ای می‌داند. وقتی این حمایت و تایید را به دست نمی‌آورد گاهی برای دستیابی به آن‌ها به رفتارهایی دست می‌زند که موجب کاهش سازگاری اجتماعی می‌شوند که این خود می‌تواند دستیابی به این نیازها را بیش از بیش کاهش دهد. با توجه به نتایج حاصل می‌توان گفت که دانشجویانی که از لحاظ اجتماعی سازگار بودند، شاید ارزشمندی خود را مرتبط با حیطة‌های رقابت و شایستگی پیوند نداده بودند.

تحلیل‌های آماری مربوط به سوال سوم پژوهش نشان داد که سازگاری آموزشی به غیر از تایید دیگران با مولفه‌های خودارزشمندی مشروط رابطه منفی معنی‌دار دارد. با توجه به اظهارات کراکر و همکاران [۲۵] افراد در حیطة‌هایی که ارزشمندی خود را منوط به دستیابی به دارند، متفاوتند.

بنابراین می‌توان گفت نمونه‌های مورد مطالعه در پژوهش که از نظر آموزشی سازگار بودند، شاید تایید دیگران برایشان مهم نبوده است.

نتایج تحلیل همبستگی کانونی، نشان داد که بین مجموعه خودارزشمندی مشروط و سازگاری رابطه منفی و معنی‌داری وجود دارد و خودارزشمندی مشروط ۲۲ درصد از تغییرات سازگاری را تبیین می‌کند. این رابطه منفی نشانگر آن است که هرچه خودارزشمندی گرایش به مشروط شدن بیشتری داشته باشد به همان اندازه میزان سازگاری دانشجویان کاهش خواهد یافت.

این یافته با مطالعه کراکر و لاهتانن [۲۷] همسو می‌باشد. آن‌ها نشان دادند که خودارزشی پایین مشکلات سازگاری اجتماعی را پیش‌بینی می‌کند. به نظر آن‌ها خودارزشمندی مشروط ممکن است موجب انگیختگی شود ولی هزینه بالایی جهت تنظیم رفتار فرد براساس اینکه چه چیزی خودارزشی را کاهش یا افزایش خواهد داد، وجود دارد. کراکر و ولف [۲۱] معتقد هستند که رفتار خوب و قابل‌اعتماد، به‌عنوان تابعی از حیطة‌های عزت‌نفس می‌باشد. و خودارزشی مشروط زندگی روزانه را تحت تأثیر قرار می‌دهد، اول اینکه افراد به دنبال حیطة‌هایی هستند که خودارزشی خود را بران حیطة‌ها مشروط کرده‌اند، دوم میزان تلاش در چنین موقعیت‌هایی تحت تأثیر درجه‌ای است که خودارزشی فرد مشروط بران حیطة است، سوم این‌که واکنش به موفقیت‌ها و نواقص در چنین موقعیت‌هایی مستقیماً تحت تأثیر خودارزشی مشروط است. براساس یافته‌های پژوهش می‌توان بیان نمود که خودارزشی به علت شیوه‌های تربیتی دوران کودکی و نیز به علت تأکید زیاد دنیای امروز بر پیشرفت و رقابت، مشروط می‌شود و این نیز می‌تواند بر سازگاری تأثیر منفی بگذارد. اگرچه احتمالاً در حوزه‌هایی که خودارزشی، مشروط به آن‌ها شده، موفقیت‌هایی دیده می‌شود ولی شکست در این حوزه می‌تواند بی‌ارزشی ایجاد کند و موجب استرس شود.

نتایج حاصل از آزمون تی بیانگر وجود تفاوت معنی‌دار در بین دختر و پسر در سازگاری کل بود. این یافته با یافته‌های تحقیقات کایسی [۱۶]، ساقی و رجایی [۱۷] همسو می‌باشد. ولی با نتایج مطالعه احمدی، خادمی و فتاحی بیات [۱۳] ناهمسو است. همچنین نتایج نشان داد که سازگاری عاطفی و سازگاری آموزشی بین دختران و پسران دانشجویان متفاوت است. و این امر شاید به علت متفاوت بودن بیولوژی زنانه و مردانه باشد، در سنین جوانی میزان بالای سرتونین در زنان موجب می‌شود تا زنان به حفظ ارتباط با دیگران توجه

۷- پروچاسکا، جیمز؛ نورکراس، جان. (۱۳۸۷). نظریه های روان درمانی. [ترجمه: یحیی سید-محمدی]. تهران: نشر روان.

8- Brodsky, s. (1988). The psychology of adjustment and well-being, New York: Holt, Rinehart and Winston. Inc.

9- Weiten w., Lloyd M.A. (2003). Psychology applied to modern life Belmont: wads worth-Thomson Learning Inc.

10- Russell, R.K., Petrie, T.A. (1992). Academic adjustment of college students: Assessment and counseling. in s. Brown & R. Lent (Eds). Handbook of counseling Psychology (2nd Ed.) New York: Wiley.

11- McDowell, I. (2006). Measuring Health: A Guide to Rating Scales and Questionnaires, Oxford University Press, USA

۱۲- زکی، محمدعلی (۱۳۸۹). سازگاری جوانان با دانشگاه و رابطه آن با حمایت اجتماعی؛ بررسی موردی دانشجویان دختر و پسر دانشگاه اصفهان. فصلنامه پژوهش جوانان، فرهنگ و جامعه، شماره ۴، صص ۱۰۷-۱۳۰.

۱۳- احمدی، پروین؛ خادمی، عزت؛ فتاحی بیات، صدیقه (۱۳۸۸). بررسی آثار فن آوری ارتباطی جدید (اینترنت، بازی های رایانه ای و ماهواره) بر تربیت اجتماعی، با تاکید بر سازگاری دانش آموزان سال دوم دبیرستان های شهر تهران. مجله اندیشه های نوین تربیتی، شماره ۳، صص ۳۶-۹.

14- Laura, J. f. Graham, J.R. & Naomi, s. (2007). Social support, self esteem, and stress as Predictors of adjustment to university among first-year under graduates. Journal of College Student Development, 48(3):259-274

15- Pasha H. S., Munaf S. (2013). Relationship of Self-esteem and Adjustment in Traditional University Students. Procedia - Social and Behavioral Sciences. Volume 84, pp 999-1004

16- AL-Qaisy L.M. (2010). Adjustment of college freshmen: the importance of gender and the place of residence Journal of Psychological, Studies, 2.142-150.

۱۷- ساقی، محمد حسین، رجایی، علیرضا. (۱۳۸۷). رابطه ادراک نوجوانان از عملکرد خانواده با سازگاری آن ها. فصلنامه اندیشه و رفتار دوره ۳، شماره ۱۰، صص ۷۱-۸۲

بیشتری داشته باشند [۲۶].

در پایان باید خاطر نشان نمود که نمونه مورد بررسی تحقیق حاضر دانشجویان مقطع کارشناسی بودند، بنابراین تعمیم یافته ها به سایر اقشار جامعه با محدودیت مواجه است. با توجه به این امر پیشنهاد می شود جهت افزایش قابلیت تعمیم نتایج، تحقیقات در سازمان های دیگر و با افراد در مقاطع سنی و تحصیلی دیگر نیز تکرار شود. محدودیت دیگر مطالعه حاضر استفاده از روش خودگزارشی به عنوان ابزار جمع آوری اطلاعات بود که تحت تاثیر ارزش های فرهنگی و فردی و خانوادگی است. لذا پیشنهاد می شود که تحقیقات بعدی در جوامع مختلف با زمینه های فرهنگی متفاوت و مقاطع تحصیلی متفاوت صورت گیرد. بر اساس یافته های مطالعه حاضر مبنی بر اینکه وقتی خود ارزشمندی مشروط می شود، رابطه منفی معنادار با سازگاری عاطفی، اجتماعی و آموزشی پیدا می کند، بر این اساس پیشنهاد می شود که مراکز مشاوره در دانشگاه ها کارگاه های آموزشی و کلاس هایی را برای دانشجویان برگزار کنند و به آن ها بیاموزند که ارزشی که به خود قائل هستند بدون قید و شرط باشد تا بدین طریق به سازگاری دانشجویان کمک شود.

منابع

1- Chumba R.J., Kyalo. P. M. (2011). selected factors influencing social and academic adjustment of undergraduate students of Edgerton University, Ngoro campus. International Journal of Business and Social Science, vol 2, p. 18

2- Mary Basil, N. (2011). Ethnic Group, Age and Gender Differences in Social Adjustment of Teenagers in Nigeria, International Journal of Psychological Studies, 3(1); pp.58-68.

۳- سپهریان آذر، فیروزه؛ فتاحی، امید (۱۳۹۳). اثربخشی آموزش تیپ های شخصیت انیه گرم بر سازگاری تحصیلی دانشجویان. دو فصلنامه روان شناسی بالینی و شخصیت. سال ۲۱، شماره ۱۰، صص ۲۹-۴۰.

۴- سادوک، بنجامین؛ سادوک، ویرجینیا. (۲۰۰۷). خلاصه روانپزشکی کاپلان. [ترجمه فرزین رضاعی، ۱۳۹۳]. تهران: انتشارات ارجمند.

۵- سپهریان آذر، فیروزه. (۱۳۹۴). اثربخشی روان درمانگری تحلیل ارتباط متقابل بر کاهش نشانه های اختلال اضطراب تعمیم یافته. مجله پزشکی. دوره ۲۶، شماره ۴، صص ۳۱۱-۳۱۹

۶- شفیق آبادی، عبدالله؛ ناصری، غلامرضا. (۱۳۸۸). نظریه های مشاوره و روان درمانی. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

Education.

- 29- Sinha, A. K.; Singh, R. P. (1986). Adjustment inventory for college students, *Journal of Indian Psychological Review*, Vol 4, No 2, 158-160
- 30- Ramaprabou, V. (2014). The effect of family environment on the adjustment patterns of adolescent. *International Journal of Current Research and Academic Review*, vol 2, No10, pp. 25-29.
- ۳۱- محمدی، پروین؛ عارفی، مختار (۱۳۹۴). رابطه خود ارزشمندی و سبک‌های ارتباطی با سازگاری زناشویی در زنان. *مجله روانشناسی و روان پزشکی شناخت*. سال ۲، شماره ۴، صص ۱۱-۲۲.
- ۳۲- زکی، محمدعلی (۱۳۹۱). آزمون و اعتبار یابی پرسشنامه خودارزشمندی مشروط در بین دانش آموزان دختر و پسر دبیرستان های شهر اصفهان. *مجله روش ها و مدل های روانشناختی*. سال ۲، شماره ۷، صص ۶۳-۸۵.
- ۳۳- حیدری، ابوالفضل (۱۳۹۳). بررسی رابطه بین خودارزشمندی مشروط و شادی با پیشرفت تحصیلی در بین دانش آموزان پسر مقطع دوم متوسطه شهرستان شهریار در سال تحصیلی ۹۲-۹۳. پایان نامه برای اخذ کارشناسی ارشد. دانشگاه ارومیه.
- ۳۴- هومن، حیدعلی (۱۳۸۰). تحلیل داده های چندمتغیری در پژوهش رفتاری. تهران: انتشارات پارسا
- ۱۸- مظاهری، اکرم؛ باغبان، ایران؛ فاتحی زاده، مریم. (۱۳۸۵). تاثیر آموزش عزت نفس بر میزان سازگاری دانشجویان. *فصلنامه دانشور رفتار (روانشناسی بالینی و شخصیت)*. سال ۱۳، شماره ۱۶، صص ۴۹-۵۶.
- ۱۹- ظفری، سارا؛ مرونی، ذکراالله؛ فتحی، فتانه (۱۳۹۴). رابطه علی بین هدف تبحری کلاس و هدف عملکردی کلاس با سازگاری اجتماعی با میانجی گری اهداف پیشرفت اجتماعی در دانش آموزان دختر سال اول دبیرستان. *پژوهش های آموزش و یادگیری (دانشور رفتار)*. شماره ۷، جلد ۲، صص ۱۳۲-۱۲۱
- ۲۰- سبحانی نژاد، مهدی؛ زراعتی، محسن (۱۳۹۴). تاثیر آموزش مهارت های اجتماعی بر رشد سازگاری فردی دانشجویان دختر دانشگاه علوم پزشکی مازندران. *پژوهش های آموزش و یادگیری (دانشور رفتار)*. جلد ۲ شماره ۷، صص ۱۶۳-۱۷۲.
- 21- Crocker J., Wolfe c, T. (2001). Contingencies of Self-worth. *Psychological Review*. Vol 108, pp.593-623.
- 22- Kernis M. H., waschull S.B. (1995) the interactive roles of stability and Level of self-esteem: Research and Theory. In M.P. Zanna (Ed), *Advances in Experimental Social Psychology*, Vol 27, pp. 93-141.
- 23- Crocker J. (2002).Contingencies of self-worth: implications for self-regulation and psychological vulnerability. *Journal of Self and Identity*, Vol 1, pp.143-149.
- 24- Kernis M. H. (2003).Toward a conceptualization of optimal self-esteem. *Psychological Inquiry*, vol 14, pp. 1-26.
- 25- Crocker J., Luhtanen, R.K.M., Cooper, L. (2003). Contingencies of self-worth in college students: Theory and measurement. *Journal of Personality and Social Psychology*. Vol 85, No 5, pp. 894-908.
- ۲۶- بریزنداین، لوان (۲۰۰۶). تفکر زنانه. [ترجمه فیروزه سپهریان، ۱۳۹۲]. چاپ دوم. تهران: انتشارات رشد فرهنگ
- 27- Crocker J. , Luhtanen R. K. M. (2011). Level of Self-Esteem and Contingencies of Self-Worth: Unique Effects on Academic, Social, and Financial. *Journal of Personality and Social Psychology Bulletin*, <http://psp.sagepub.com/content/29/6/701>.
- 28- Tabachnick B.G., Fidell, L.S. (2007). Using multivariate statistics (5th Ed). Boston: Pearson